

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XVII. Qualiter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Qualiter.

PARAPHRASIS.

Vacante ecclesiâ Pennensi, Canonici Primicerium ecclesiæ suæ, in Episcopum elegerunt. Is nondum acceptâ à Sede Apostolica confirmatione, administrationi Episcopatus se immiscuit, recipiendo cum à clericis, tum à laicis iuramenta; cum tamen scire debuerit, quod nemo secundum Apostolum ad Hebr. 5. cap. sibi sumit honorem, sed qui à Deo vocatur: Ideo Innocentius III. Papa tum ob hanc causam; tum etiam quia Primicerius episcopali muneri conuenientem scientiam non habebat, ipsius electionem irritandam iudicauit, omnia quæ vigore eius facta sunt, irrita esse pronuncians.

SUMMARIUM.

1. *Episcopus electus ante confirmationem administrare non debet, alias ipso iure priuatus existit, nec per nouam electionem eligi potest.*
2. *Debet habere Episcopus scientiam competentem muneri episcopali, uti & alij Prælati & curati clerici conuenientem suis officijs.*
3. *Electione cassata, omnia rescindi debent, quæ ratione officij, aut iurisdictionis usurpata gesta sunt: secus est, si ob vitium aliquod occultum Episcopi, vel alterius Prælati, institutio vel confirmatio inualida sit.*

NOTANDVM I. Episcopus electus ante confirmationem administrare non debet. Ita hic, & in c. nôsti 9. vbi id docui not. vn. hoc tit. Alioquin eius electio in pœnam cassari debet: Imò ipso iure priuatus existit, ex quo tempore administrationi se malè ingessit, iuxta c. si auaritiæ 5. hoc tit. in 6. Tametsi aliqui aliter sentiant, quam quæstionem ibi examinabo.

Addit Abb. Panorm. hic n. vlt. ex Archidia-

cassata; vbi admonet, cassandam dici electionem, id est, cassam & irritam esse declarandam; quia suspensi eligere non possunt. Intelligi verò id, spectato hodierno iure, debet, si denunciati sint; vel si per exceptionem oppositam repellantur, prout docui in c. cum dilectus 8. de consuet. not. 5.

QUÆSTIO est; Si in censura suspensionis & interdicti R. iuniorem elegerunt, ad quem prouiso Prælati spectare tunc debebat, ad ipsos, an ad alios? Gl. fin. hic. quam sequitur ibi Abb. Panormit. & Anton. n. 22. ait: Quod à Capitulo seu Conuentu noua electio fieri debeat: idque colligit ex textu: quia cum Papa mandet, nouam prouisionem fieri, non autem explicet, à quibus, factis significare videtur, ad Capitulares pertinere, posteaquam ij à censura, post satisfactionem congruam absoluti fuerint.

Hæc doctrina vera est, cum tribus tamen limitationibus: I. est, Si Capitulares in hoc casu Rom. iuniorem elegerint suspensum, aut personaliter interdictum, idque scienter & illicite, tum priuati fuissent pro ea vice iure electionis, idque ad proximum Superiorem deuolutum fuisset, c. quamquam 18. in 6. Et fortasè in hoc ipso casu, cum Pontifex nesciret, quomodo electio prior peracta esset; maluit terminis generalibus uti, & mandare, vt de persona idonea consultatur.

II. Si Capitulares, posteaquam ob censuram omnes denunciati fuerunt, vel contra eos exceptum, electione irritam peregerint; atque ultra tres menses absolutionem petere, nouamque canonicam electionem facere culpabiliter intermittant, ius eligendi pro ea vice ad Superiorem deuoluetur, iuxta cit. c. quamquam. & c. vn. Ne Sede vacante, §. Cum verò.

III. Si non omnes Capitulares suspensi, vel interdicti sint, tum ijs priuatis (siue ipso iure, si denunciati existant, vel ope exceptionis) ius eligendi pro ea vice ad alios censurâ non irretitos deuoluitur, iuxta c. 2. de postulat. Prælatorum. vbi id docui not. 2. & c. Cum Vintoniensis 25. hoc tit.

diacono in supra cit. c. auaritiæ, quod ita priuatus, aut repulsus per nouam electionem eligi non possit; quia electio prior casata fuit vitio personæ, iuxta c. super eo 11. hoc tit. Sed neq; à Pontifice electionis suæ validationem promotionemue consequi posset, nisi vitium intrusionis suæ explicaret; Eademque ratio est, si quis per abusum secularis potestatis factam electionem acceptarit, c. quisquis 43. hoc tit. Consentunt, quæ docui lib. 4. Theol. moral. tr. 1. cap. 15. n. 3.

2 NOTANDVM II. Episcopus habere debet scientiam competentem muneris episcopali: Et ita de alijs quoque Prælati, aut Curatis clericis dicendum; requiri in eis scientiam maiorem, aut minorem; prout ratio officij, & cura, administratioque, quæ ipsis incumbit, exigere videtur. Ita sumitur ex hoc c. ibi, *Nec donum scientiæ Pontificis conueniens*, & latè explicat Abb. in c. eum in cunctis n. 4. hoc tit.

3 NOTANDVM III. Si cuius electio casata sit, omnia reuocari & rescindi debent, quæ ratione officij, aut iurisdictionis usurpata gesta sunt: Quare si v. g. Episcopus electus ante confirmationem beneficia contulit, collationes, tanquam irritæ, reuocari debent. Sed alia ratio est, si Episcopo vel alteri Prælato confirmationis, aut institutionis titulus, ob vitium aliquod occultum, inualidus, collatus fuit: tunc enim quæ ab eo ratione officij gesta sunt, valida iudicari debent, argum. l. Barbarius ff. de Offic. Prætoris,

CAPITVLVM XVIII.

Cùm inter vniuersas.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus Capuanus Panormi vitâ defunctus fuit, præsentibus Decano & alijs ecclesiæ Capuanæ Canonici: Ij scripserunt ad Capitulum Capuanum, vt ad electionem Archiepiscopi non procederent, donec ipsi aduenissent. Eo intellecto, Capitulum terminum illis XII. die-

rum præfixit, intra quos, post literarum receptionem, reditum instituere deberent. Hæc res cùm Innoc. III. Pontifici relata fuisset, scripsit is ad Capuanum Capitulum; quod ecclesiarum consuetudo non exigat, vt Canonici ad electionem Præsulis è loco tam remoto vocentur, præsertim cùm Decanus & alij Canonici mortem Archiepiscopi, quippe ei tunc præsentibus, non ignorarint, & ideo aliqui eorū ad ecclesiâ Capuanâ reuersi fuerint. Quare cùm mora longior in Prælati electione suspecta, & sæpe damnosa ecclesiæ sit, mandat Papa Capitulo, vt ad Archiepiscopi electionem conueniat, & inuocata S. Spiritus gratiâ, personam per canonicam electionem concorditer assumant; postea verò nuncios idoneos transmittant, per quos à Pontifice vice Regiæ assensum, & Apoitolicæ confirmationis gratiam postulent.

SUMMARIVM.

1. Mortuo Prælato Capitulum siue ij, qui in loco ecclesiæ præsentibus sunt, terminum præfixere possunt, intra quem Prælatus electus instituenda sit.
2. Capitulares intellectâ morte Prælatis, etsi maior eorum pars existat extra locum ecclesiæ, vel Capituli, eò se ad electionem conferre debent; neque necesse est (seclusi speciali consuetudine) absentes vocari.
3. Alias minor Capituli pars, etiam vnus ad eligendum procedere potest; illi alijs non expectatis, si modo hi absentes intra trimesstre, aut semestrem à SS. Canonibus definitum aduenire possint, & non adueniant; ante quem terminum non expedit, vt absentibus dies præstatur, nisi due adsint Capitularium partes, vel consuetudo aliud obrineat.
4. Si due agendi facultates tenentes ad eundem finem seu effectum in eadem personâ concurrant, quæ in diuersis personis fundata sint, simul eodem actu expediri non possunt.

NOTA No